

06 iulie 2023

08-1/12-1698, 1699

Domnului Viorel CERNĂUȚEANU,
Șef al Inspectoratului General al Poliției
Mun. Chișinău, str. Tighina 11/1, MD-2001
E-mail: igp@igp.gov.md

Domnului Alexandru URSU,
Șef interimar al Inspectoratului de poliție Criuleni
or. Criuleni, str. 31 August 1989 nr.72, MD-4801
E-mail: ip_criuleni@igp.gov.md

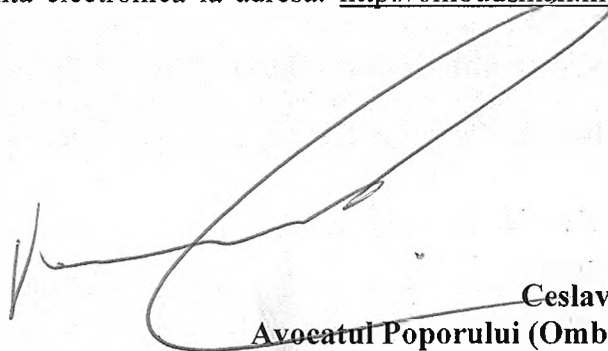
Prin prezenta, Vă remit Raportul elaborat de către membrii Consiliului pentru prevenirea torturii în urma vizitei de monitorizare efectuate la Inspectoratul de poliție Criuleni la 10 februarie 2023¹.

Vă rugăm să remiteți în adresa Oficiului Avocatului Poporului informații în tabel privind implementarea recomandărilor înaintate, precum și eventualele obiecții, sugestii referitoare la informațiile și concluziile Raportului respectiv la adresa: secretariat@ombudsman.md.

Raportul este disponibil în varianta electronică la adresa: <http://ombudsman.md/consiliul-pentru-prevenirea-torturii/rapoarte/>.

Anexă: Raportul de vizită pe 6 file.

Cu respect,

Ceslav PANICO,
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)
Președinte al Consiliului pentru prevenirea Torturii

Ex: Al. ZUBCO
Șef direcție, Direcția prevenirea torturii OAP
tel. 060002641 Email: alexandru.zubco@ombudsman.md

¹ Raportul de vizită este elaborat în conformitate cu prevederile pct. 19 lit.b) din Protocolul Opțional la Convenția împotriva Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante (OPCAT) adoptat la 18 decembrie 2002 în cadrul celei de-a 57-a Sesiuni a Adunării Generale a ONU prin Rezoluția A/RES/57/199, ratificat prin Legea 66/2006.

Consiliul pentru Prevenirea Torturii

Mecanismul Național de Prevenire a Torturii

RAPORT

**privind vizita preventivă/de monitorizare efectuată la
Inspectoratul de Poliție Criuleni
din data de 10 februarie 2023**

Membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii:

**Ceslav PANICO, Avocatul Poporului (Ombudsmanul), Președintele Consiliului,
Maia Bănărescu Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului, membru al Consiliului,
Gheorghe BOSÎI, membru al Consiliului
Olesea DORONCEANU, membru al Consiliului,
Iuliana CUREA, membru al Consiliului
Ludmila MARANDICI, membru al Consiliului
Arcadie ASTRAHAN, membru al Consiliului**

I. PRELIMINARII

La data de 10 februarie 2023, între orele 10:00–11.30, membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii (în continuare Consiliul), au efectuat o vizită preventivă la Izolatorul de Detenție Provizorie (IDP) din cadrul Inspectoratului de Poliție Criuleni (în continuare IP Criuleni).

- **Denumirea instituției:** Izolatorul de Detenție Provizorie din cadrul IP Criuleni
- **Tipul instituției:** închisă
- **Adresa:** or. Criuleni, str. 31 August 1989 nr.72, MD-4801
- **Data:** 10 februarie 2023
- **Tipul și/sau obiectivul vizitei:**
 - Monitorizarea respectării drepturilor persoanelor deținute împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.
- **Mandatul CPT:**

Consiliul pentru Prevenirea Torturii a fost instituit la data de 24 octombrie 2016 în corespundere cu prevederile Legii nr.52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul).

Scopul Consiliului este de a proteja persoanele împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, în calitate de Mecanism Național de Prevenire a Torturii, în conformitate cu Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.

În conformitate cu prevederile art. 30 și 32 din *Legea nr.52 din 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman)*, precum și conform punctului 5 din *Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului pentru Prevenirea Torturii*, Consiliul pentru Prevenirea Torturii poate efectua vizite (neanuntate) preventive și de monitorizare în locurile unde se află sau se pot afla persoane private de libertate.

- **Numele membrilor echipei de vizită:**
 - Ceslav PANICO
 - Olesea DORONCEANU
 - Iuliana CUREA
 - Gheorghe BOSÎI
 - Ludmila MARANDICI
 - Daniela STEGĂRESCU
- **Metodologia aplicată:**

Membrii echipei de monitorizare au utilizat mai multe metodologii în scopul colectării și raportării informațiilor necesare: conversații cu managerul izolatorului și personalul administrativ; inspecția tuturor încăperilor/spațiilor/celulelor destinate plasării persoanelor private de libertate și de personalul din cadrul IDP; observația; analiza și verificarea registrelor prezentate; efectuarea fotografiilor;

II. INFORMAȚII GENERALE DESPRE INSTITUȚIE – IDP IP Criuleni

Izolatorul din cadrul IP Criuleni, la moment nu funcționează. Deși celulele izolatorului au fost renovate, izolatorul nu a fost dat în exploatare. Temei pentru a nu da izolatorul în exploatare au fost neajunsurile depistate în biroul lucrătorului medical precum și deficiențele legate de dușurile plasate în celulele de detenție.

Cooperarea

La începutul vizitei, membrii Consiliului au discutat cu șeful Inspectoratului de Poliție – Alexandru URȘU, precum și cu reprezentatii Serviciului de escortă și pază, care au manifestat deschidere spre colaborare, comunicare directă și neîngrădită pe perioada vizitei. În cadrul discuțiilor au fost menționate obiectivele vizitei Consiliului, s-a făcut referire asupra mecanismelor și nivelul de implementare a recomandărilor CpPT. De asemenea, s-au solicitat informații generale despre izolator/instituție și dificultățile de sistem cu care se confruntă izolatorul/instituția în raport cu persoanele deținute. Accesul membrilor CpPT spre izolator și în izolator a fost asigurat fără anumite impedimente. Discuțiile au fost purtate cu ofiterul superior și șeful Serviciului de escortă.

Consiliul a constatat că izolatorul de detenție provizorie nu este utilizat. Potrivit explicațiilor conducerii Inspectoratului, utilizarea încăperilor din Izolator nu a fost posibilă din cauza neregulilor depistate în partea ce ține de biroul lucrătorului medical, precum și disfuncționalitatea dușurilor din celulele de detenție. Informațiile despre instituția Ombudsmanului ca mecanism de prevenire a torturii sunt plasate pe panoul informativ la intrarea în Inspectorat, iar angajații cunosc atribuțiile CpPT.

Rezumat al informațiilor furnizate de șeful Inspectoratului

- În anul 2020 izolatorul de detenție provizorie din cadrul IP Criuleni a fost renovat și urma să asigure plasarea persoanelor reținute de către poliție din raioanele Criuleni și Dubăsari. La momentul finisării lucrărilor, comisia din cadrul Inspectoratului General de Poliție (IGP) nu a permis funcționarea izolatorului din motivele menționate mai sus, adică neajunsuri în cabinetul lucrătorului medical și disfuncționalitatea dușurilor din celule. Potrivit șefului inspectoratului, IGP urmează să inițieze lucrări de remediere a neajunsurilor în Izolator.
Potrivit statelor de personal în izolator activează 11 angajați, 6 bărbați, 4 femei și un felcer (vacant).
- Detenția persoanelor reținute în cauzele penale este asigurată de către IDP din cadrul Direcției de Poliție a mun. Chișinău. Serviciul de detenție și escortă asigură transportarea persoanelor reținute și arestate din raioanele Criuleni și Dubăsari către organele de poliție și judecătoria care examinează dosare penale spre locurile de plasare a acestora: reținuții în IDP a Direcției de Poliție a mun. Chișinău, iar arestații către Penitenciarul nr. 13 din mun. Chișinău.
- Insuficiența ofițerilor de urmărire penală (137 funcții după statele de personal, activează 102), reprezintă o problemă majoră pentru eficiența activității inspectoratului.

- Deși izolatorul nu funcționează, reprezentanții IP Criuleni susțin că nu au întâmpinat impedimente în asigurarea transportării și escortării persoanelor reținute/arestate spre DP Chișinău sau P13; nu s-au constatat întârzieri sau careva plângeri.

Consiliul a solicitat pentru consultare prezentarea tuturor registrelor și a avut acces neîngrădit la acestea. Registrele prezentate sunt întocmite în conformitate cu un nomenclator elaborat de către Inspectoratul General de Poliție.

Este salutar faptul că IDP Criuleni detine absolut toate registrele de evidență obligatorii pentru IDP aprobate prin ordine a IGP (Ordinul nr.380 din 21.10.2019).

Consiliul a consultat următoarele registre prezentate:

- **Registrul pentru înregistrarea și raportarea cazurilor de tortură, tratament inuman sau degradant;**
- **Registrul de evidență a recepționării și transmiterii plângerilor, declarațiilor sau altor informații despre faptele de tortură, tratament inuman sau degradant. Registrul nu conține nici un înscris și este similar cu Registrul pentru înregistrarea și raportarea cazurilor de tortură, tratament inuman sau degradant.**

III. TRATAMENTUL DEȚINUȚILOR

Din cauza nefuncționării izolatorului și a persoanelor deținute la momentul vizitei, Consiliul nu a putut constata careva alegeri de tortură sau rele tratamente din declarațiile acestora. Unicul caz de presupus act de tortură aplicat de angajații din cadrul IP Criuleni s-a înregistrat în 2022 (aplicarea violenței într-un sat), la moment dosarul se află în instanța de judecată.

Personalul Serviciului de detenție și escortă a menționat că toate persoanele reținute de către polițiștii din Criuleni și Dubăsari sunt escortați la IDP a Direcției de Poliție a mun. Chișinău.

Percheziția corporală a persoanelor ce urmează a fi escortate se efectuează la et.1 a IP Criuleni. Dacă persoanele reținute au careva leziuni corporale vizibile, ei sunt transportați la Institutul de Medicină Urgență din mun. Chișinău, examinați de personalul medical care întocmește certificatul de vizită cu indicarea leziunilor depistate. Între IP Criuleni și Institutul de Medicină Urgență este încheiat un contract pentru prestarea serviciilor respective. Escortarea persoanelor reținute și arestate este îndeplinită la cerința ofițerilor de urmărire penală, procurorilor și a judecătorilor.

GARANȚII ÎMPOTRIVA TORTURII ȘI A RELELOR TRATAMENTE

a) Accesul la un avocat.

Persoanelor reținute le este asigurat accesul la un avocat ales sau din oficiu prin intermediul Oficiului Teritorial al Consiliului Național de Asistență Juridică Garantată de Stat. Lista avocaților de serviciu, precum și datele de contact sunt puse la dispoziția ofițerilor de urmărire penală.

Consiliul nu a putut verifica respectarea acestei garanții din lipsa persoanelor plasate în izolator sau a registrelor care confirmă vizitele.

b) Examenul medical

În cadrul IP nu este ocupată funcția de felcer, prin urmare examinarea medicală nu are loc. Dacă în cadrul percheziției corporale a persoanelor ce urmează a fi escortate sunt depistate leziuni corporale vizibile, ei sunt transportați la IMSP Institutul de Medicină Urgentă Chișinău, supuși examinării medicale cu fixarea leziunilor și ulterior transportați la DP Chișinău.

Informațiile privind drepturile acordate reținuților

Drepturile și obligațiile reținutului sunt puse la dispoziția persoanei reținute după întocmirea procesului verbal de reținere. Consiliul constată că accesibilitatea persoanelor deținute la informațiile cu privire la drepturile lor sunt limitate, fiind expuse doar pe un panou pe coridor. Prin urmare, se recomandă actualizarea și plasarea informațiilor și în celule/curtea de plimbare cu includerea informațiilor despre mandatului CpPT și/sau altor instituții responsabile de protecția drepturilor lor.

CONDIȚIILE DE DETENȚIE

a) Condițiile de trai

Vizual Izolatorul care nu este funcțional este reparat recent și ar întruni condiții pentru detenția persoanelor reținute. Izolatorul este dotat cu paturi, saltele, păaturi, perne și lenjerie. Totodată, în depozitele izolatorului sunt articole sanitare necesare. Iluminarea naturală și iluminarea artificială sunt suficiente. Celulele sunt pentru detenția a 2-3 persoane și corespund normelor spațiului minim de detenție. În celule sunt instalate sisteme de comunicare a gardienilor cu deținuții.

Izolatorul dispune de dulapuri cu lacăte, unde se pot păstra lucrurile/hainele reținuților/arestaților și a persoanelor care vizitează izolatorul. Fiecare celulă este dotată cu veceș izolat, un robinet mic și pară de duș pentru baie.

Celulele sunt dotate cu sistem video.

IV. RECOMANDĂRI:

INSPECTORATULUI GENERAL AL POLIȚIEI

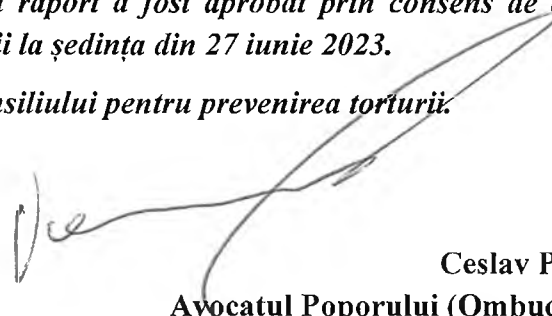
INSPECTORATULUI DE POLIȚIE CRIULENI

1. A întreprinde toate măsurile de urgență pentru remedierea problemelor depistate la finisarea lucrărilor de reparație a Izolatorului de detenție preventivă;
2. A asigura funcționalitatea Izolatorului de detenție provizorie.

Informarea CpPT privind măsurile luate în vederea implementării recomandărilor sau a măsurilor și termenii de implementare ale acestora, conform legii.

Prin prezenta semnătură, confirmăm că acest raport a fost aprobat prin consens de către toți membrii Consiliului pentru Prevenire a Torturii la ședința din 27 iunie 2023.

Raportul se semnează doar de Președintele Consiliului pentru prevenirea torturii.

**Ceslav PANICO,
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)
Președintele Consiliului pentru prevenirea Torturii**